

HÄCKANDE FÅGLAR PÅ HAVSSTRANDÄNGAR OCH I SKÄRGÅRDEN I NORDÖSTRA SKÅNE 2004

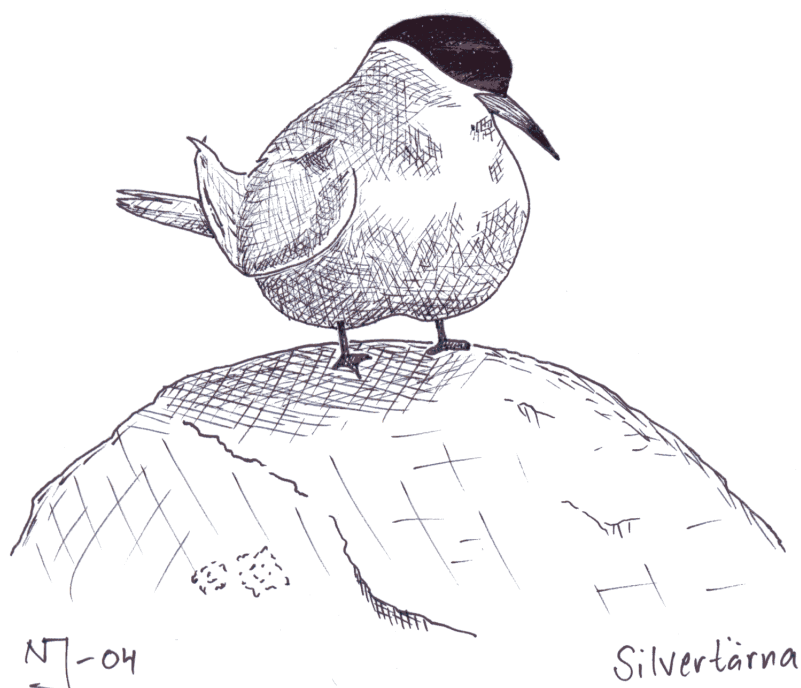
Nils Waldemarsson

I denna artikel redovisas en sammanfattning av resultaten från inventeringen av den nordostskånska skärgårdskusten och öarna mellan Fårabäck och Valje genomförd under 2004. Jämförelser görs med motsvarande inventeringar gjorda 1983/84 (Cronert och Svensson 1991) respektive 1995 (Waldemarsson 1996).

Kuststräckan inklusive skärgården mellan Fårabäck och Valje hyser en art- och individrik kustfågelfauna. I området finns för Skåne unika eller starkt hotade häckfågelarter som svärta, kärrensäppa, roskarl, silltrut, skrântärna och kentsk tärna. Vid inventeringen 2004 häckade sammanlagt drygt 5800 par av 39 inven-

terade strand- och vattenanknutna fågelarter. 1983/84 häckade 7600 par av 33 arter. En stor del av nedgången kan tillskrivas den kraftiga reduktionen av gråtrutsbeståndet från 5300 par 1983/84 till 1900 par 2004. Denna nedgång bör till stora delar tillskrivas den omfattande fågeldöd som särskilt drabbat gråtruten i början av det nya millenniet.

Några arter som tydligt ökat sin häckningsnumerär sedan 1983/84 är; grågås från 8 till 115 par, vitkindad gås från 0 till 56 par, snatterand från 6 till 28 par, ejder från 266 till 1035 par, skärfläcka från 3 till 38 par och kentsk tärna från 0 till 80 par.

Silvertärna, Niklas Jeppsson

Tabell 1b. Resultatet från inventeringen 2004 med jämförande resultat från inventering-
såren 1995 och 1983/84 (inom parantes 1980). Siffrorna anger antalet par, bon eller revir.

	Ängholmarna			Gruarna			Summa		
	2004	1995	83/84	2004	1995	83/84	2004	1995	83/84
Knölsvan	19	38	32	19	38	25	61	106	76
Grågås	86	30	8	8	5	0	115	40	8
Kanadagås	17	39	62	4	6	8	48	65	79
Vitk. Gås	47	5	0	2	0	0	56	5	0
Gravand	10	8	4	4	5	4	109	68	54
Bläsand							0	4	2
Snatterand	6	1	1	5	0	1	28	4	6
Kricka	4	5	4	0	5	0	14	17	14
Gräsand	35	22	49	10	0	0	120	58	96
Stjärtand							0		
Årta							1	0	0
Skedand	2	2	1	1	0	0	16	9	8
Vigg	3	5	2	0	3	6	9?	11	17
Ejder	553	246	182	353	281	69	1035	679	266
Svärta	4	3	1				4	3	1
Småskrake	13	14	17	0	-	-	36	50	47
Storskrake	2	0	0	0			8	0	2
Storskarv	275						275	0	0
Strandskata	13	17	22	5	11	10	66	70	108
Skärfläcka	0	0	0	0	0	0	38	14	3
M. strandpipare							0	1	0
St. strandpipare	0	0	2	0	0	0	17	18	22
Tofsvipa	0			1			35		
Kärrensäppa	0	0	0	0	0	0	4?	3	8
Enkelbeckasin	0	0	0	0	0	0	10	2	7
Storspov							2		
Rödbena	3	1	4	1	1	1	41	24	77
Roskarl	0	0	0	0	1	1	3	4	10
Skrattmås	0	0	0	1	7	4	1502	34	570
Fiskmås	0	6	64	2	0	0	62	76	322
Silltrut	13	35	350	4	22	18	17	57	369
Gråtrut	1584	3777	4299	239	815	896	1903	4773	5327
Havstrut	60	59	54	28	22	15	94	96	85
Skräntärna	3	15	13	0	0	0	3	15	13
Kentsk tärna	0	0	0	0	0	0 (53)	80	0	0 (53)
Fisktärna	1	1	0	0	0	0	24	34	3
Silvertärna	0	0	3	0	0	4	20	19	42
Småtärna	0	0	0	0	0	0	12	33	8
Skärpiplärka	4 ex	12	16	0	1	2	2?	18	22
Gulärta	0			0			6		
Råka	38						38		

Andra arter, förutom gråtrut, som minskat sin numerär under de gångna 20 åren är; kärrensäppa från 8 till 3 par, rödbena från 77 till 41 par, roskarl från 10 till 3 par, silltrut från 369 par till 17 par, skräntärna från 13 par till 3 par och skärpiplärka från 22 till 2 par.

Huvuddelen av dessa minskningar kan tillskrivas den uteblivna beteshävden på skärgårdsöarna. Här häckar praktiskt taget inga vadare. Däremot förefaller hävden i huvudsak vara tillfredsställande på de ur häckningssynpunkt viktigaste strandängarna. Här skedde tillbakagången av vadarna i huvudsak

före 1995. De flesta vadare som häckar här håller en i stort sett oförändrad eller i något fall till och med ökande population sen föregående inventeringstillfälle. Den enskilt viktigaste åtgärden som nu bör vidtas, förutom att bibehålla beteshävden på strandängarna, är att börja röja och därefter beteshävda åtminstone några av skärgårdsöarna.

För den som vill läsa hela rapporten kommer denna att publiceras i Skånes ornitologiska förenings tidskrift Anser under 2005.

Referenser

- Cronert och Lindblad 2004: Strandängsinventering längs nedre Helgeån i Kristianstads Vattenrike våren 2003. Anser nr 2/2004 sidan 65-78.
- Cronert och Svensson 1991: Nordostskånska skärgårdskustens fåglar – med resultat från kustinventeringen 1983 och 1984.
- Ekberg och Nilsson 1994: Skånes fåglar idag och i gången tid.
- Elmfors 1980: Rapport från kustinventeringen 1980. Information från Nordöstra Skånes Fågelklubb nr 5:1980 sidan 49-52
- Hallberg 1941: Fågelfaunan på Ängholmarna – en bortglömd skånsk skärgård. Skånes Natur 1941 sidan 20-38.
- Lindell 2004: Fågeldöden längs Sveriges kuster. Vår Fågelvärld nr 6/2004 sidan 22-23.
- Waldemarsson 1995: Kustinventering av den nordostskånska skärgårdskusten 1994/95, Spoven nr 2/1996 sidan 47-55

Nils Waldemarsson, Skånegatan 6, 295 32 Bromölla